

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității art. II din Legea
nr.1307-XV din 25 iulie 2002 "Cu privire la modificarea art.10
din Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la
antreprenoriat și întreprinderi și a art. 21 din Legea nr.110-XIII
din 18 mai 1994 cu privire la arme"*

Nr.39 din 15.10.2002

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.146-148/27 din 31.10.2002

* * *

*M.O., 2002, nr. 124-125, art. 993.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Victor PUȘCAȘ	- președinte
Mircea IUGA	- judecător
Constantin LOZOVANU	- judecător
Dumitru PULBERE	- judecător-raportor
Elena SAFALERU	- judecător
Ion VASILATI	- judecător

cu participarea grefierului Corina Popa, ex-avocatului parlamentar Constantin Lazari, autorul sesizării, reprezentantului său Vitalie Modrîngă, reprezentantului permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională Ion Mîțu și reprezentantului Parlamentului Ion Șpac, deputat în Parlament, membru al Comisiei parlamentare pentru securitatea națională, călăuzindu-se de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. a) și art. 16 alin. (1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară publică dosarul pentru controlul constituționalității art. II din Legea nr. 1307-XV din 25 iulie 2002 "Cu privire la modificarea art. 10 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și a art. 21 din Legea nr. 110-XIII din 18 mai 1994 cu privire la arme".

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea avocatului parlamentar Constantin Lazari, depusă la 8 aprilie 2002, în conformitate cu prevederile art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 20 mai 2002 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării sesizării Curtea Constituțională a dispus de punctele de vedere comunicate de Parlament, Președintele Republicii Moldova, Guvern, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Academia de Poliție "Ștefan cel Mare", Universitatea de Criminologie.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația judecătorului-raportor și explicațiile participanților la proces, Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

La 19 octombrie 2001 Parlamentul a adoptat Legea nr. 563-XV "Pentru modificarea și completarea Legii nr. 110-XIII din 18 mai 1994 "Privind controlul asupra armelor individuale", prin care se modifică și titlul legii.

Prin art. I pct. 4 din Legea nr. 563-XV se expune într-o redacție nouă art. 21 din Legea nr. 110-XIII din 18 mai 1994 cu privire la arme** (în continuare - Legea nr. 110-XIII), alin. (2) din care stipulează că comerțul, inclusiv în comision, cu arme de foc de vânătoare și sportive (cu țeavă lisă, cu țeavă ghintuită și combinate), cu piese de schimb și cu cartușe la ele, precum și cu componente pentru fabricarea cartușelor, se efectuează de către Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova, prin magazinele proprii specializate, pe bază de licență și de autorizație eliberată de Ministerul Afacerilor Interne.

**M. O., 1994, nr. 4, art. 43.

La 8 aprilie 2002 avocatul parlamentar Constantin Lazari a sesizat Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității prevederilor art. I pct. 4 din Legea nr. 563-XV, prin care s-a modificat și s-a completat art. 21 din Legea nr. 110-XIII, care, în opinia sa, contravine art. 9 alin.(3), art. 15, art. 54 alin.(1) și (2) și art. 126 alin.(1) și (2) lit. b) din Constituție.

Autorul sesizării menționează că pînă a fi modificat art. 21 din Legea nr. 110-XIII comerțul cu arme și cu munițiile aferente constituia monopolul statului și se efectua prin magazinele de stat specializate, pe bază de licență și de autorizație eliberată de Ministerul Afacerilor Interne. Însă prin Legea nr. 563-XV activitatea comercială cu arme de foc de vânătoare și sportive a fost atribuită unei organizații obștești, și anume Societății Vânătorilor și Pescarilor din Moldova.

La 25 iulie 2002 Parlamentul a adoptat Legea nr. 1307-XV "Cu privire la modificarea art. 10 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și a art. 21 din Legea nr. 110-XIII din 18 mai 1994 cu privire la arme" (în continuare - Legea nr. 1307-XV).

În plenul Curții Constituționale din 24 septembrie 2002 autorul a modificat obiectul sesizării și a solicitat controlul constituționalității art. II din Legea nr. 1307-XV, prin care se expune într-o redacție nouă art. 21. Invocînd argumentele expuse în sesizarea anterioară, el a relevat că art. 21 expus într-o nouă redacție nu și-a schimbat esența, Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova continuînd să comercializeze, în baza dispozițiilor acestei legi, arme de foc de vânătoare și sportive.

Raportînd prevederile contestate la dispozițiile constituționale și la cadrul legal în domeniu, Curtea reține următoarele.

Prin art. 21 din Legea nr. 110-XIII în redacția Legii nr. 1307-XV legislatorul pune în obligația statului comerțul cu arme de foc individuale, cu mijloace speciale, cu arme de serviciu, de instrucție, sportive, precum și cu muniții la ele, iar Societății Vânătorilor și Pescarilor din Moldova îi acordă dreptul de a comercializa arme de foc de vânătoare și sportive, piese de schimb și cartușe la ele, precum și componente pentru confecționarea cartușelor, prin magazinele proprii specializate, pe bază de licență și autorizație eliberată de Ministerul Afacerilor Interne, limitîndu-se în acest mod monopolul statului asupra activității comerciale cu arme și muniții.

Curtea menționează că la legiferarea acestor dispoziții Parlamentul s-a condus după dispozițiile art. 9 alin.(3), art. 126 alin.(1) din Constituție, care stipulează că piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei, iar economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

Curtea relevă că, în conformitate cu art. 126 alin. (2) din Constituție, statul trebuie să asigure reglementarea activității economice, libertatea comerțului și activității de întreprinzător. Reglementarea activității economice în Republica Moldova este prerogativa exclusivă a Parlamentului (art. 60 și 66 din Constituție).

În argumentarea obiectului sesizării autorul invocă art. 1 din Legea cu privire la asociațiile obștești nr. 837-XIII din 17 mai 1996, care stipulează caracterul nonprofit al asociației obștești.

Potrivit acestui articol, asociația obștească este o formațiune benevolă, de sine stătătoare, autogestionară, constituită prin libera manifestare a voinței cetățenilor asociați pe bază de interese profesionale comune și/sau de altă natură, în vederea realizării în comun a drepturilor civile, economice, sociale și culturale, care nu are drept scop obținerea profitului.

În considerarea acestor dispoziții Curtea Constituțională relevă că obținerea profitului nu este un scop de bază al asociațiilor obștești, ci unul de rînd, neîngrădit de lege și prevăzut de statutul acestora. Or, prin art. 1 din această lege legislatorul a recunoscut dreptul asociațiilor obștești de a desfășura în comun activități economice.

În Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992* , cu modificările și completările ulterioare, sînt enumerate genurile de activitate care pot fi practicate exclusiv de întreprinderile de stat, printre care și confecționarea și comercializarea tehnicii militare speciale și de luptă, a substanțelor explozive (cu excepția prafului de pușcă), precum și producerea oricăror feluri de arme (art. 10 alin. (3)).

*M.O., 1994, nr. 2, art. 33.

Legea nr. 110-XIII stipulează bazele controlului de stat asupra fabricării, comercializării, achiziționării, deținerii, aplicării, introducerii și scoaterii de pe teritoriul republicii a armelor și munițiilor, impunînd, în sensul obiectului sesizării, vânzătorilor de arme și de muniții anumite cerințe.

Conform art. 126 din Constituție, în condițiile economiei de piață rolul statului rezidă în apărarea și promovarea interesului public în activitatea economică, susținerea agenților economici prin asigurarea libertății comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale.

Astfel Curtea apreciază că modificările și completările operate în Legea nr. 110-XIII prin Legea nr. 1307-XV nu contrazic dispozițiile constituționale și cadrul legal în domeniu.

În contextul obiectului sesizării Curtea consideră irelevante referințele autorului la art. 5 alin. (1) din Legea privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței nr. 906-XII din 29 ianuarie 1992, la art. 3 din Legea cu privire la protecția concurenței nr. 1103-XV din 30 iunie 2000, precum și la hotărârile Curții Constituționale nr. 30 din 10 noiembrie 1997 și nr. 68 din 7 decembrie 1999.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 140 din Constituție, art. 26 alin. (4) și (5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 62 lit. a) și art. 68 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Recunoaște constituționale prevederile art. II din Legea nr. 1307-XV din 25 iulie 2002 "Cu privire la modificarea art. 10 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și

întreprinderi și a art. 21 din Legea nr. 110-XIII din 18 mai 1994 cu privire la arme".

2. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării, este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ

Chișinău, 15 octombrie 2002.
Nr. 39.